

<https://doi.org/10.52387/1811-5470.2023.4.12>
CZU: 37.018

Tabita MIHAI,
doctorandă, Școala Doctorală Științe ale Educației,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
ORCID ID: 0009-0003-9483-9594

MODALITĂȚI DE EFICIENTIZARE A PARTENERIATELOR EDUCAȚIONALE ÎN CONDIȚIILE PROVOCĂRILOR SOCIETALE

Rezumat: *Articolul pune în atenția cititorilor modalități de eficientizare a parteneriatelor educaționale ca răspuns la provocările societale actuale. Acestea necesită un angajament constant și o abordare cooperativă din partea tuturor agenților implicați în parteneriate (școală-familie-comunitate). Pentru maximizarea beneficiilor parteneriatelor educaționale în condițiile provocărilor societale este importantă crearea unui mediu deschis și colaborativ în care să existe încredere între părțile implicate, să fie împărtășite bunele practice cu alți actori din domeniul educațional, să existe respectarea angajamentelor asumate a proceselor decizionale, integrarea tehnologiei în procesul educațional și în gestionarea parteneriatelor, organizarea de ateliere, cursuri și a altor activități de formare pentru îmbunătățirea calității educației prin intermediul parteneriatelor educaționale, care au obiective clare și măsurabile pentru parteneriat. Prin implementarea acestor strategii bine planificate și adaptate contextului provocărilor societale se poate face eficientizarea parteneriatelor educaționale.*

Cuvinte-cheie: *parteneriate educaționale, școală, familie, comunitate, provocări societale.*

WAYS TO MAKE EDUCATIONAL PARTNERSHIPS MORE EFFICIENT IN THE CONDITIONS OF SOCIETAL CHALLENGES

Abstract: *The article highlights ways to streamline educational partnerships in response to current societal challenges. They require constant commitment and a cooperative approach from all agents involved in partnerships (school-family-community). In order to maximize the benefits of educational partnerships in the conditions of societal challenges, it is important to create an open and collaborative environment in which there is trust between the parties involved, to share good practices with other actors in the educational field, to respect the assumed commitments of decision-making processes, the integration of technology in the educational process and in the management of partnerships, the organization of workshops, courses and other training activities to improve the quality of education through educational partnerships, which have clear and measurable objectives for the partnership. By implementing these well-planned strategies adapted to the context of societal challenges, educational partnerships can be made more efficient.*

Keywords: *educational partnerships, school, family, community, societal challenges.*

Introducere. Într-o lume plină de provocări societale, educația are rolul de a răspunde cerințelor societății prin găsirea soluțiilor de a forma personalități adaptabile oricăror provocări ar întâmpina. Parteneriatele educaționale reprezintă un concept de bază pentru o abordare flexibilă și deschisă a problemelor educative, fiind implicați toți factorii educativi (școală-familie-comunitate).

Raporturile familiei și colaborarea acesteia cu instituțiile de învățământ și comunitatea se accentuează în ultimii ani tot mai mult întrucât pentru a valoriza potențialul educativ al elevilor este necesar să existe o eficientizare a parteneriatelor educaționale care pot fi un răspuns la provocările societale actuale: tehnologia, sănătatea publică (pandemii,

epidemii etc.) schimbările climatice, decalajele sociale, privind accesul la educație, servicii medicale etc. Aceste provocări sunt interconectate și necesită abordări colaborative și holistice pentru a obține soluții durabile.

În concepția mai multor cercetători, parteneriatul educațional este definit ca fiind o formă de comunicare, cooperare și colaborare între agenții educaționali pentru a ajuta copilul în procesul acestuia de dezvoltare a personalității lui [5]. Agenții educaționali pot fi: părinții, manageri, cadre didactice, psihologi, membri ai comunității (reprezentanți ai bisericii, poliției, ONG-urilor etc.)

Școala este cea care se implică în procesul de ghidare profesională prin proiectarea viitorului

elevului mai concret, în urma discuțiilor cu părinții acestuia și în urma unor activități din cadrul unor parteneriate care pot ajuta școlarii să realizeze ce domeniu profesional vor să își aleagă, fiind în concordanță cu cerințele societății contemporane.

În secolul XXI, există competențe specifice pe care le dorim ca elevii să și le însușească, fiind abilități și aptitudini considerate esențiale pentru lumea contemporană, care este caracterizată de globalizare, schimbări rapide și inovații tehnologice. Dintre acestea enumerăm: gândirea critică și rezolvarea de probleme, comunicare eficientă, colaborare și lucrul în echipă, creativitate și inovație, abilități de învățare continuă, alfabetizare digitală, gestionarea timpului și a resurselor, cunoașterea culturală și globală, abilități sociale și emoționale evidențiate prin dezvoltarea empatiei și a relațiilor interpersonale, dar și prin abilitatea elevilor de a gestiona stresul și de a face față presiunii într-un mod sănătos [11].

Mariana Marinescu, în cartea intitulată „Noile educații în societatea cunoașterii” precizează faptul că în contextul social actual care este concretizat de exigențe ale perspectivelor actuale ale societății, noile educații își lasă amprenta asupra școlii, dar și asupra actorilor educaționali (familie, comunitate, profesori, elevi). Dezideratul școlilor este să educe elevi care mai târziu să știe să învețe singuri, să se descurce în diverse situații și să aibă abilitățile necesare pentru a utiliza tehnologia în scop profesional, rezolvând diverse probleme, folosind gândirea critică [7].

Metodologia cercetării:

Scopul cercetării este reprezentat de stabilirea fundamentelor teoretice și praxiologice cu privire la eficiența parteneriatelor educaționale în condițiile provocărilor societale.

Ipoteza de cercetare:

Eficiența parteneriatelor educaționale în condițiile provocărilor societale va fi determinată de modul în care aceste ipoteze vor fi confirmate.

Se presupune că pentru eficientizarea parteneriatelor educaționale în condițiile provocărilor societale trebuie să se valorifice implicarea tuturor partenerilor educaționali pentru a se crea un impact pozitiv și benefic asupra educării copilului care trăiește într-o societate într-o continuă schimbare. Dacă se va analiza și se vor da exemple de bune practici pentru a se sublinia necesitatea și relevanța parteneriatelor educaționale, acestea pot fi diseminate în sistem, astfel formând competențe ale cadrelor didactice pentru eficientizarea acestor parteneriate care pot aduce o rezolvare provocărilor societale.

Pornind de la ipoteza generală, am conturat următoarele ipoteze specifice:

- a) Dacă familia se implică activ în educația elevilor prin a răspunde nevoilor acestora în contextul provocărilor societale, atunci colaborarea școală-familie devine mai eficientă, astfel elevii fiind mai bine pregătiți pentru a face față acestor schimbări din societate.
- b) Dacă se desfășoară activități comune cu familia, școala și comunitatea, care să răspundă cerințelor provocărilor societale, acestea vor facilita stabilirea legăturilor apropiate dintre cei implicați pentru a produce o educație de calitate.
- c) Dacă se vor introduce noi metode de abordare a părinților și elevilor cu ajutorul tehnologiei, acestea vor avea beneficii pentru crearea unor parteneriate educaționale de succes în condițiile provocărilor societale.

Obiectivele cercetării:

- Evaluarea contextului socio-cultural și pedagogic al eficienței parteneriatelor educaționale în condițiile provocărilor societale;
- Examinarea și interpretarea integrării educației digitale în contextul colaborării școală-familie-comunitate;
- Analiza impactului educației digitale asupra eficientizării parteneriatelor educaționale în condițiile provocărilor societale;
- Elaborarea fundamentelor teoretice și praxiologice ale eficientizării parteneriatelor educaționale școală-familie-comunitate în condițiile provocărilor societale;
- Identificarea modalităților care pot eficientiza crearea parteneriatelor educaționale în condițiile provocărilor societale.

Metodologia cercetării științifice include metode teoretice (documentare științifică, generalizarea, analiza comparativă, sistematizarea), metode empirice (chestionarea, analiza documentelor școlare, conversația, experimentul psihopedagogic), metode statistic-matematice

(prelucrarea statistică a datelor). Toate acestea au ca scop sprijinirea demersului de interpretare a rezultatelor obținute.

În urma analizării provocărilor societale au luat naștere noi abordări educaționale care include educația pentru pace, educația demografică, educația ecologică, educația pentru schimbare și dezvoltare, educația pentru participare și democrație, educația pentru timpul liber, educația comunitară, educația pentru comunicare și mass-media și educația privind drepturile fundamentale ale omului. Pentru integrarea noilor educații în sistemul educațional pot fi realizate diverse parteneriate educaționale între școli și diverse companii locale care pot să ofere ele-

vilor experiențe practice pentru a le dezvolta competențele [2].

Școlile pot colabora cu organizații non-guvernamentale, care pot aduce expertiză și resurse în diverse domenii, cum ar fi educație globală sau incluziune socială. Pot fi încheiate parteneriate cu industria tehnologică pentru oferirea unor cursuri sau programe de formare a abilităților digitale la elevi, integrând instrumente și platforme digitale în procesul de învățare, dar pot fi încheiate și parteneriate globale, cu alte instituții educaționale din diverse țări. Acest parteneriat educațional poate aduce beneficii asupra perspectivei globale și dezvoltă abilități interculturale, care sunt așa de necesare în contextul social actual [12]. Dacă vom implica comunitatea în procesul educațional prin diferite inițiative și proiecte, implicând organizații locale și agenți comunitari vom putea asigura succesul elevilor într-un mediu educativ aflat într-o continuă schimbare. Implicarea părinților în procesul educativ al propriilor copii are efecte considerabile pentru formarea holistică a acestora. Cu cât părinții sunt mai implicați, cu atât performanțele școlare ale copiilor vor fi îmbunătățite, crește motivația școlară, sunt încurajate comportamentele dezirabile și se dezvoltă abilitățile de relaționare în interacțiunile cu cei din jur [2].

Pot fi propuse mai multe strategii de eficientizare printre care: existența unui grup de intervenție alcătuit din reprezentanți ai școlii, familiei și comunității în ce privește soluționarea problemelor actuale (activități ecologice, combaterea violenței, bullyingului și cyberbullying etc.), acordurile de parteneriat includ prevederi care urmăresc acțiuni de promovare a incluziunii sociale, urmărind dezvoltarea abilităților și competențelor-cheie pentru dezvoltarea personală a elevilor și socio-educatională, dezvoltând și competențe interculturale, civice și sociale, competențe media etc. Școala organizează activități de voluntariat în colaborare cu cadrele didactice cu părinții, voluntarii din comunitate, încurajând agenții educaționali să se implice în activitățile pentru sporirea calității educației. Instituțiile școlare organizează ateliere, evenimente de interacțiune cu elevii, părinții și membrii comunității pentru a consolida relația dintre aceștia, dar și pentru eficientizarea procesului educațional care trebuie să se adapteze cerințelor societății contemporane [10].

După cum afirmă Patrikakou, în contextul tehnologizării la orice pas, se pot crea rapoarte online care să reflecte progresele elevilor în procesul educațional, având caracter confidențial, pentru a ține părinții la curent cu parcursul educațional al copi-

ilor, oferind și intervenții cu scop remedial sau cu scop de aprofundare a informațiilor. Fiecare raport online trebuie să aibă un link de accesare prin care cadrele didactice împreună cu părinții să găsească cele mai bune modalități de intervenție pentru parcursul ascendent la elevi. Din cauza competențelor digitale insuficient dezvoltate la părinți și la cadre didactice, pot fi create ateliere digitale sau cursuri digitale în care în cadrul unui parteneriat cu o firmă de IT, să fie prezentate bazele educației digitale și să dezvolte cursanților abilități digitale care sunt imperios necesare pentru a avea o bună colaborare. De asemenea, în aceste parteneriate pot fi implicați și elevii care sunt viitori adulți ai societății, care trăiesc într-o lume hipertehnologizată [9].

Bryan și Epstein au identificat scopul asumat de colaborarea dintre agenții educaționali (școală-familie-comunitate) ca fiind "relația prin intermediul căreia cadrele didactice din școală realizează parteneriate cu familiile copiilor și cu alți membri ai comunității având scopul ajutorării elevilor să aibă succes la școală" [3, 6].

Într-un context ideal al provocărilor societale, școala, familia și comunitatea își asumă scopul educațional de a dezvolta copilul, iar relațiile dintre parteneri trebuie să fie caracterizate de colaborare, cooperare și interacțiunea dintre actorii principali. Cu cât instituțiile școlare vor cunoaște mai bine familiile copiilor, cu atât vor putea să folosească cunoștințele și experiențele părinților pentru a îmbunătăți calitatea procesului instructiv-educativ.

Scopul parteneriatelor educaționale este de a asigura că fiecare elev dobândește abilitățile, cunoștințele și atitudinile necesare succesului în școală și în viața de zi cu zi într-o societate care este într-o continuă schimbare. Parteneriatele educaționale se concentrează pe succesul fiecărui copil în parte, prin implicarea profesorilor, părinților și a agenților economici și reprezentanți ai bisericii, poliției, bibliotecilor etc. [9].

Pentru eficientizarea parteneriatelor educaționale trebuie să se țină cont de faptul că responsabilitatea pentru învățarea academică, personală, socială și emoțională a elevilor este împărțită între actorii educaționali [13].

Coleman afirmă faptul că „o comunitate școlară promovează capitalul social”. Această „comunitate școlară” sau parteneriat educațional dintre școală-familie-comunitate este realizată pe 6 piloni:

- a) **Conducerea**-care este împărțită între membri;
- b) **Obiective și roluri** care ghidează membrii săi în îndeplinirea scopului;

- c) **Comunicarea** dintre parteneri clarifică responsabilitățile și rolurile acestora;
- d) **Educația** de care dau dovadă pentru a-și îndeplini rolurile și responsabilitățile;
- e) **Conexiunile** dintre părțile care realizează parteneriatul pentru îndeplinirea dezideratului de a dezvolta elevii cu succes;
- f) **Îmbunătățirea parteneriatelor** deoarece acestea niciodată nu ajung la perfecțiune, ci mereu pot suporta modificări pentru obținerea de rezultate favorabile în ce privește dobândirea de competențe la elevi [1].

În parteneriatele educaționale, educația este și pentru cadrele didactice care beneficiază de dezvoltare profesională, iar pentru părinți prin implicarea acestora în ateliere și cursuri pentru a-i ajuta să înțeleagă rolul lor în a fi un sprijin pentru copii în procesul educațional.

O modalitate de eficientizare a parteneriatelor educaționale este investiția în familie, prin strategii de implicare. Cercetările au demonstrat faptul că există o bună corelație dintre relația școală-familie-comunitate și performanțele elevilor [4].

Familia și comunitatea reprezintă o resursă puternică atunci când se implică alături de școală în eforturile acesteia de a aduce schimbare la nivel educațional în rândul elevilor.

În concluzie, analizând perioada în care trăim, schimbarea permanentă a realității este determinată de un ritm rapid de desfășurare a evenimentelor. Pentru a crea o generație adultă, deplin dezvoltată, gata să fie integrată în societate, din actualii elevi este necesar ca adulții societății contemporane să conlucreze la îndeplinirea acestui obiectiv. U. Schiopu precizează faptul că elevul trebuie să "învețe să coopereze, să dobândească o relativă armonie și să se raporteze unul la altul". De asemenea, Paul Osterrieth sublinia importanța implicării familiei în

educația copilului, ca fiind un instrument de interacțiune dintre copil și mediul fizic și cel social. Mobilizarea familiei și a comunității pentru implicare în parteneriatele educaționale sunt elemente-cheie pentru a eficientiza parteneriatele educaționale în condițiile provocărilor societale [8]. Pentru a avea rezultatele scontate, este necesar ca fiecare agent educativ să își îndeplinească rolurile din cadrul parteneriatului. Primăria poate ajuta în înțelegerea rolului social al școlii, prin îmbunătățirea resurselor de instruire nonformală, care aduc beneficii mai ales în domeniul petrecerii timpului liber. Astfel, noile educații își fac apariția prin implementarea unor strategii de eficientizare a parteneriatelor educaționale în contextul provocărilor societale care pot implica instituțiile culturale, unități economice pentru ridicarea standardului pedagogic al comunității educative, dar și prin sponsorizarea unor activități educative care răspund nevoilor societății actuale.

Societatea modelează personalitatea elevilor, conform setului de norme și valori acceptate în lumea contemporană, însă trebuie să proiecteze structuri care să fie general valabile, indiferent de schimbările care apar în lume. Colaborarea școală-familie-comunitate poate realiza parteneriate educaționale care se pot concretiza prin activități în care să fie implicați atât elevii, cât și părinții, cadrele didactice și alți agenți comunitari. (ateliere de creație, acțiuni de ecologizare, implicare în campanii comunitare, activități de voluntariat etc.)

Se recomandă pentru eficientizarea parteneriatelor educaționale găsirea celor mai potrivite modalități de a le face să fie adaptate nevoilor cerute de societate și de provocările ei, printr-o comunicare eficientă cu toate părțile implicate și prin asumarea rolului pe care îl are fiecare în îndeplinirea scopului de a crea personalități puternice la elevi.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. ANDRIEȘ, V., CARA, A., GLOBU, N. *Promovarea parteneriatelor școală - familie - comunitate în procesul educațional. Ghid metodologic*, Chișinău, 2019.
2. CUZNEȚOV, L. *Dimensiuni psihopedagogice și etice ale parteneriatului educațional. Ghid metodologic*, Chișinău, UPS „Ion Creangă”, 2002.
3. MARINESCU, M. *Noile educații în societatea cunoașterii*. Editura Pro Universitară, 2023, ISBN 978-606-647-618-8.
4. PĂUN, E. *Școala viitorului sau viitorul școlii? Perspective asupra educației postpandemice*, Editura Polirom, ISBN: 978-973-46-8934-7.
5. PESCARU, B. *Parteneriat în educație: familie-școală-comunitate*. București: Editura Aramis Print, 2004. ISBN: 973-679-096-7.

6. ȚIBU, S., GOIA, D. *Parteneriatul Școală - familie - comunitate*. București: Editura Universitară, 2014. ISBN: 978-606-28-0141-0.
7. VRĂȘMAS, E. *Intervenția socioeducațională ca sprijin pentru părinți*. București: Aramis Print, S.R.L, 2008.
8. ADAMS, D. *Defining educational quality*. Improving Educational Quality Project Publication: Biennial Report. Arlington, VA: Institute for International Research, 1993.
9. BRYAN, J. *Fostering educational resilience and achievement in urban schools through school-family-community partnerships*. 2005.
10. COX-PETERSON, A. *Educational Partnership. Connecting Schools, Families, and the Communities*. California State University. Fullerton, SAGE Publications, 2011.
11. EPSTEIN, J. L. *School-family and community partnerships. Your handbook for action, second edition*. Corwin Press, A Sage Publications Company, 2002.
12. OSTERRIETH, P. *Copilul și familia*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1973.
13. PATRIKAKOU, E. N. *Relationships among parents, students, and teachers. The technology wild card*. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 2015.